

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Протокол № 7 від 27.02.2014 р.

А. Ф. Павленко

ПРОГРАМА

вступного фахового випробування
на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»
зі спеціальності 8.03050901 — «Облік і аудит»

Київ – 2014

ЗМІСТ

Вступ .....

Програма .....

МОДУЛЬ 1. Облік, аналіз і аудит необоротних активів .....

1.1. Облік, аналіз і аудит основних засобів .....

1.2. Облік, аналіз і аудит нематеріальних активів .....

1.3. Облік, аналіз і аудит довгострокових фінансових інвестицій...

МОДУЛЬ 2. Облік, аналіз і аудит оборотних активів .....

2.1. Облік, аналіз і аудит виробничих запасів.....

2.2. Облік, аналіз і аудит товарів.....

2.3. Облік, аналіз і аудит розрахунків з дебіторами .....

2.4. Облік, аналіз і аудит грошових коштів та поточних фінансових інвестицій

МОДУЛЬ 3. Облік, аналіз і аудит витрат, доходів і фінансових результатів

3.1. Облік, аналіз і аудит витрат виробництва .....

3.2. Облік, аналіз і аудит реалізації готової продукції (робіт, послуг)

3.3. Облік, аналіз і аудит витрат і доходів іншої операційної діяльності

3.4. Облік, аналіз, аудит витрат і доходів від фінансової, інвестиційної діяльності та інших доходів і витрат .....

3.5. Облік, аналіз і аудит формування та використання прибутків.....

МОДУЛЬ 4. Облік, аналіз і аудит власного капіталу .....

МОДУЛЬ 5. Облік, аналіз і аудит зобов'язань .....

5.1. Облік, аналіз і аудит довгострокових зобов'язань .....

5.2. Облік, аналіз і аудит поточних зобов'язань .....

5.3. Облік, аналіз і аудит розрахунків із заробітної плати і соціального страхування персоналу

МОДУЛЬ 6. Звітність підприємств, її аналіз і аудит.....

6.1. Фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства.....

6.2. Аналіз і аудит фінансової звітності .....

МОДУЛЬ 7. Управлінський облік і внутрішньогосподарський контроль

7.1. Класифікація, поведінка і функція витрат.....

7.2. Системи обліку і калькулювання за повними і неповними витратами

7.3. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності, прибутку та прийняття управлінських рішень.....

7.4. Бюджетування і внутрішньогосподарський контроль .....

МОДУЛЬ 8. Організація обліку та контролю на підприємстві .....

8.1. Планування та організація обліку на підприємстві.....

8.2. Планування та організація контролю на підприємстві .....

МОДУЛЬ 9. Теоретичні основи та організація аудиту.....

Структура екзаменаційного білета .....

Критерії оцінювання письмових відповідей на іспиті .....

Рекомендована література .....

ВСТУП

Мета вступного іспиту — з'ясування рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок, необхідних для опанування магістерських програм за спеціальністю «Облік і аудит».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову вищу освіту за однойменною спеціальністю та здібності до оволодіння знаннями, вміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та конкретно-економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма складається з 8 модулів, кожний з яких відбиває окремі сторони спеціальності та інтегрує знання з кількох дисциплін фахової підготовки, а саме: економічної теорії, фінансового обліку, управлінського обліку, економічного аналізу, аудиту.

Екзаменаційні білети мають за змістом міжпредметний характер, кожний з них включає шість теоретичних завдань і чотири практичних. Відповідь на кожне з десяти завдань оцінюється за 10-баловою шкалою з диференціацією у 10, 5, 0 балів.

Відповідати слід тільки на чітко поставлене питання екзаменаційного білета. Для того щоб якнайповніше висвітлити теоретичне питання, важливо додержувати такої послідовності у відповіді:

- економічна сутність та значення відповідного об'єкта (обліку, аналізу, аудиту);
- нормативно-правове регулювання;
- технологічний процес та процедури відповідно обліку, економічного аналізу чи аудиту;
- використання інформації: для звітності, аналізу, аудиту, прийняття управлінських рішень.

Виконуючи практичні завдання, необхідно не тільки зробити обов'язкові розрахунки та бухгалтерські записи, а й надати інтерпретацію й оцінку одержаних результатів.

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

ПРОГРАМА

Модуль 1. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1.1. Облік, аналіз і аудит основних засобів

Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни. Складові частини і характеристика необоротних активів підприємства. Визнання основних засобів як активів підприємства.

Класифікація і первісна оцінка основних засобів. Переоцінка (дооцінка, уцінка) первинної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів.

Характеристика рахунків і субрахунків, в межах яких здійснюється синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Інвентарний облік наявності і руху основних засобів. Загальна схема записів операцій з обліку основних засобів.

Економічна суть капітальних інвестицій і основні напрямки їх здійснення. Кореспонденція рахунків та загальна схема записів з обліку капітальних інвестицій.

Канали (шляхи) надходження основних засобів. Документальне оформлення операцій з надходження основних засобів. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з надходженням основних засобів різними каналами.

Синтетичний та аналітичний облік витрат з ремонту основних засобів.

Економічна сутність амортизації основних засобів. Методи та методика нарахування амортизації (зносу) основних засобів. Синтетичний і аналітичний облік амортизації (зносу) основних засобів. Загальна схема записів з обліку амортизації (зносу) основних засобів.

Причини та напрямки вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій зі списання основних засобів унаслідок повного зносу, непридатності для дальшої експлуатації, знищення через стихійне лихо, продаж тощо. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з вибуттям основних засобів за різними напрямками.

Економічна сутність фінансової та операційної оренди. Документальне оформлення та облік операцій з фінансової (лізингу) та операційної оренди в орендаря. Документальне оформлення та облік операцій з фінансової та операційної оренди в орендодавця.

Інвентаризація основних засобів. Документальне оформлення результатів інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації основних засобів у обліку.

Завдання економічного аналізу основних засобів. Аналіз складу, структури і стану основних засобів. Методика аналізу ефективності використання основних засобів.

Загальні принципи проведення аудиту наявності та руху основних засобів. Мета аудиту основних засобів та його завдання. Джерела інформації для проведення аудиту основних засобів. Головні методи, способи та прийоми аудиту наявності, руху і використання основних засобів підприємства.

1.2. Облік, аналіз і аудит нематеріальних активів

Поняття, економічна сутність нематеріальних активів, їх склад і види.

Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів. Визначення нематеріальних активів.

Документальне оформлення надходження та первісна оцінка нематеріальних активів. Побудова синтетичного й аналітичного обліку. Знос нематеріальних активів, визначення строку використання окремих об'єктів. Контроль за строками використання окремих об'єктів нематеріальних активів. Інвентарний облік та його роль у здійсненні контролю. Облік процесу придбання і створення нематеріальних активів, облікові регістри та організація аналітичного обліку нематеріальних активів. Облік переоцінки нематеріальних активів. Облік зменшення корисності нематеріальних активів.

Документальне оформлення та облік процесів вибуття і списання нематеріальних активів.

Аналіз складу, структури та стану нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів.

Аудит нематеріальних активів: джерела інформації та послідовність проведення. Аудиторський звіт щодо обґрунтування оцінки, обліку наявності, руху, використання, амортизації та списання нематеріальних активів.

1.3. Облік, аналіз і аудит довгострокових фінансових інвестицій

Економічна сутність фінансових інвестицій, їх види та класифікація. Первісна оцінка фінансових інвестицій та їх оцінка на дату балансу.

Облік довгострокових фінансових інвестицій у боргові зобов'язання (облігації). Поняття амортизованої собівартості облігацій. Методика обліку довгострокових облігацій, придбаних за номінальною вартістю, з дисконтом та премією. Методи нарахування амортизації дисконту та премії за інвестиціями в облігації.

Облік довгострокових інвестицій в акції інших підприємств. Вплив частки інвестора в капіталі інвестованого підприємства на методику обліку. Метод обліку інвестицій в акції за справедливою вартістю (собівартістю).

Облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Порядок визначення балансової вартості інвестицій. Загальне поняття консолідації фінансової звітності, умови складання.

Аналіз складу, структури, динаміки та ефективності довгострокових фінансових інвестицій на підприємстві.

Мета аудиту довгострокових фінансових інвестицій та його завдання. Програма та процедури аудиту, методи аудиту та методика його проведення. Узагальнення результатів аудиту довгострокових фінансових інвестицій, підготовка локального звіту та рекомендацій для клієнта.

Модуль 2. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

2.1. Облік, аналіз і аудит виробничих запасів

Економічна сутність виробничих запасів та завдання обліку, аналізу і аудиту. Визнання виробничих запасів як активів підприємства. Класифікація запасів. Первісна оцінка виробничих запасів. Матеріально відповідальні особи та порядок документального оформлення матеріальної відповідальності.

Документальне оформлення та облік надходження виробничих запасів. Облік виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Методи оцінки використаних запасів. Методика обліку відпущених та спожитих запасів на підприємстві. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Інвентаризація виробничих запасів та відображення її результатів у обліку. Облік нестач, лишків виробничих запасів та розрахунків з відшкодування матеріальних збитків.

Порядок проведення переоцінки запасів та подання інформації про запаси у фінансовій звітності.

Аналіз стану та структури виробничих запасів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз використання матеріальних ресурсів і оцінка матеріаломісткості продукції.

Завдання та джерела інформації аудиту запасів. Програма проведення аудиту виробничих запасів та аудиторські процедури. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті виробничих запасів. Узагальнення результатів аудиту виробничих запасів, підготовка локального звіту та рекомендацій для клієнта.

2.2. Облік, аналіз і аудит товарів

Економічна сутність товарних запасів та завдання їх обліку, аналізу і аудиту. Визнання та первісна оцінка товарів.

Особливості організації обліку товарів за їх видами в оптовій та роздрібній торгівлі. Документальне оформлення надходження (придбання), руху та продажу товарів. Облік операцій з придбання та продажу товарів.

Методи оцінки товарних запасів — реалізованих та залишку. Інвентаризація товарних запасів та подання її результатів у обліку. Порядок проведення переоцінки товарів та подання інформації про товари у фінансовій звітності.

Аналіз стану та асортименту товарів. Аналіз товарного обігу (товарообігу). Аналіз рентабельності продажу товарів.

Завдання та джерела інформації аудиту товарних запасів. Програма проведення аудиту товарних запасів та аудиторські процедури.

Методи (методичні прийоми) аудиту та їх використання в аудиті товарних запасів. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті товарних запасів.

2.3. Облік, аналіз і аудит розрахунків з дебіторами

Економічна сутність дебіторської заборгованості та її види.

Облік довгострокової дебіторської заборгованості (за майно, яке передане у фінансову оренду, довгострокових векселів одержаних, іншої довгострокової дебіторської заборгованості).

Облік поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Порядок створення і використання резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів.

Облік короткострокових векселів одержаних. Облік розрахунків з різними дебіторами.

Порядок подання інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Аналіз стану дебіторської заборгованості за її видами. Аналіз дебіторської заборгованості в динаміці, за складом та за термінами.

Завдання та джерела інформації аудиту дебіторської заборгованості. Процедури аудиту дебіторської заборгованості. Робочі та підсумкові документи в аудиті дебіторської заборгованості.

2.4. Облік, аналіз і аудит грошових коштів та поточних фінансових інвестицій

Економічна сутність грошових коштів та їх функції. Форми розрахунків і державне регулювання готівкового та безготівкового обігу.

Касові операції та порядок їх ведення. Первинні, облікові та звітні документи з касових операцій. Облік касових операцій.

Порядок відкриття та використання рахунків у банках. Облік операцій на рахунках у банках.

Особливості обліку коштів у іноземній валюті. Курсові різниці та відображення їх в обліку. Облік розрахунків у іноземній валюті.

Облік поточних фінансових інвестицій у боргові цінні папери (облігації) та акції інших підприємств. Еквіваленти грошових коштів та їх облік.

Порядок подання інформації про грошові кошти та поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності.

Аналіз Звіту про рух грошових коштів. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства.

Завдання аудиту грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Джерела інформації аудиту грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів та поточних фінансових інвестицій.

Модуль 3. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

3.1. Облік, аналіз і аудит витрат виробництва

Витрати виробництва та їх економічна сутність. Визначення, визнання та класифікація витрат на виробництво. Собівартість як економічна категорія ринкового середовища. Склад витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг).

Загальна характеристика рахунків з обліку витрат виробництва (23 «Виробництво», 91 «Загальновиробничі витрати»).

Облік прямих витрат на виробництво продукції (робіт, послуг). Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва.

Облік втрат від браку продукції (робіт, послуг). Загальна схема визначення собівартості готової продукції (виконаних робіт і наданих послуг) за звичайної та спрощеної форми бухгалтерського обліку.

Аналіз витрат на підприємстві за їх елементами. Аналіз матеріальних витрат у собівартості продукції. Аналіз витрат на заробітну плату. Аналіз собівартості окремих виробів.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному виразі. Оцінка динаміки обсягу виробництва продукції. Аналіз асортименту, структури та якості продукції (робіт, послуг). Аналіз ритмічності роботи підприємства.

Аудит витрат і випуску продукції основного виробництва. Аудит витрат і виконаних робіт допоміжними виробництвами. Аудит загальновиробничих витрат. Аудит втрат від браку продукції (робіт, послуг). Робочі та підсумкові документи аудиту витрат виробництва і випуску продукції.

3.2. Облік, аналіз і аудит реалізації готової продукції (робіт, послуг)

Економічний зміст реалізації продукції, робіт, послуг. Канали (напрямки, шляхи) реалізації продукції. Ціноутворення на продукцію, роботи, послуги.

Документальне оформлення й облік реалізації продукції. Облік вирахування з доходу. Особливості документального оформлення й обліку виконання робіт і надання послуг на сторону. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут.

Факторний аналіз обсягів реалізації продукції. Аналіз адміністративних витрат та витрат на збут.

Аудит собівартості реалізованих товарів, продукції, робіт, послуг. Аудит доходів від реалізації товарів, продукції, робіт, послуг. Аудит адміністративних витрат та витрат на збут. Робочі та підсумкові документи аудиту реалізації продукції, робіт, послуг.

3.3. Облік, аналіз і аудит витрат і доходів іншої операційної діяльності

Інша операційна діяльність, її сутність та види. Облік доходів і витрат, пов'язаних з реалізацією іноземної валюти. Облік доходів і витрат від реалізації інших оборотних активів. Облік втрат від сумнівних та безнадійних боргів. Облік доходів від списання простроченої кредиторської заборгованості. Облік доходів і втрат від операційної курсової різниці. Облік втрат від знецінення запасів, нестач і втрат від псування цінностей. Облік визнаних та одержаних штрафів, пені, неустойки. Облік доходів і витрат від утримання житлово-комунального господарства та об'єктів соціально-культурного призначення. Облік інших доходів і витрат операційної діяльності.

Аналіз витрат і доходів іншої операційної діяльності.

Аудит витрат і доходів іншої операційної діяльності.

3.4. Облік, аналіз, аудит витрат і доходів від фінансової, інвестиційної діяльності та інших доходів і витрат

Облік доходів і втрат від участі в капіталі, інших фінансових доходів і витрат.

Облік доходів і витрат від реалізації фінансових інвестицій. Облік доходів і витрат від реалізації необоротних активів. Облік доходів і втрат від неопераційної курсової різниці. Облік доходів і втрат від списання необоротних активів.

Облік доходів від безоплатно одержаних необоротних активів. Облік інших доходів і витрат.

Аналіз доходів і втрат від участі в капіталі. Аналіз фінансових доходів і витрат. Аналіз доходів і витрат іншої (інвестиційної) діяльності.

Аудит доходів і втрат від фінансової, інвестиційної діяльності.

Аудит інших доходів і витрат.

3.5. Облік, аналіз і аудит формування та використання прибутків

Сутність і роль прибутку в господарській діяльності підприємства. Структурно-логічна схема формування прибутку.

Облік фінансових результатів від операційної діяльності, від фінансових операцій, іншої діяльності. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік використання прибутків.

Завдання і джерела інформації аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз чистого прибутку. Аналіз складу фінансових результатів, витрат і відрахувань. Аналіз динаміки та структури прибутків підприємства.

Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності. Аналіз операційних, фінансових та інших витрат і доходів.

Аудит формування фінансових результатів підприємства. Аудит розподілу та використання чистого прибутку. Аудит непокритих збитків.

Модуль 4. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Капітал, його сутність, стадії, кругообіг та функціональні форми. Характеристика складових власного капіталу. Особливості формування акціонерного капіталу в Україні.

Облік формування та змін зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємствах різних форм власності й організаційно-правових форм: державних, господарських товариств, приватних та ін. Особливості обліку неоплаченого і вилученого капіталу. Облік капіталу у дооцінках та додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та його використання.

Аналіз величини, складу та структури власного капіталу підприємства. Аналіз співвідношення власного та залученого капіталу. Використання різних показників, коефіцієнтів для оцінки стану капіталу.

Аудит зареєстрованого (пайового) та додаткового капіталу інших складових власного капіталу. Робочі та підсумкові документи з аудиту зареєстрованого та додаткового капіталу.

Модуль 5. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

5.1. Облік, аналіз і аудит довгострокових зобов'язань

Позичковий капітал, його сутність і роль у господарській діяльності. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань. Загальна схема обліку довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових фінансових зобов'язань. Особливості обліку відстрочених податкових зобов'язань.

Методика і техніка аналізу довгострокових зобов'язань.

Завдання і джерела аудиту довгострокових зобов'язань. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу аудитор, перевіряючи облік довгострокових позик. Програма аудиту довгострокових зобов'язань. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті довгострокових зобов'язань.

5.2. Облік, аналіз і аудит поточних зобов'язань

Визнання, класифікація та оцінка поточних зобов'язань. Загальна схема обліку поточних зобов'язань. Документальне оформлення та облік короткострокових кредитів банків. Облік зобов'язань по розрахунках з постачальниками за товари, роботи, послуги. Облік зобов'язань, забезпечених виданими короткостроковими векселями.

Облік розрахунків з бюджетом за податком на прибуток. Порядок визначення суми податку на прибуток, відстрочених податкових активів та зобов'язань з податку на прибуток та їх облік.

Порядок визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту з податку на додану вартість та відображення розрахунків з бюджетом за ПДВ у системі бухгалтерських рахунків.

Методика і техніка аналізу поточних зобов'язань. Аналіз розрахунків з постачальниками за товари, роботи, послуги: за динамікою, складом та строками погашення. Аналіз стану розрахунків з бюджетом за податками й іншими обов'язковими платежами.

Завдання і джерела аудиту поточних зобов'язань. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу аудитор, перевіряючи облік поточних зобов'язань. Програма аудиту поточних зобов'язань. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті поточних зобов'язань.

5.3. Облік, аналіз і аудит розрахунків із заробітної плати і соціального страхування персоналу

Заробітна плата, її суть та форми. Місце та значення зарплати у формуванні доходів населення.

Склад фонду оплати праці. Методика розрахунку суми заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. Індиксація і компенсація невиплаченої зарплати. Утримання із зарплати. Узагальнення нарахувань і утримань із зарплати. Відображення розрахунків з оплати праці в системі рахунків бухгалтерського обліку. Контроль за використанням фонду оплати праці.

Облік розрахунків за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Облік розрахунків за невідпрацьований час.

Аналіз стану і забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та їх руху. Аналіз використання робочого часу. Показники й факторний аналіз продуктивності праці. Аналіз використання фонду оплати праці.

Завдання і джерела аудиту розрахунків із зарплати і соціального страхування. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу аудитор під час обліку розрахунків з оплати праці і відрахувань на соціальні заходи. Програма аудиту розрахунків із зарплати і соціального страхування. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті розрахунків із зарплати і соціального страхування.

Модуль 6. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ, ЇЇ АНАЛІЗ І АУДИТ

6.1. Фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства

Об'єктивна необхідність звітності як джерела інформації про діяльність суб'єктів господарювання. Сутність звітності та її значення. Користувачі інформації, що подається у фінансових звітах.

Державне регулювання фінансової звітності.

Мета, завдання і вимоги до фінансової звітності. Склад і елементи фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Забезпечення достовірності звітних даних. Узгодження показників фінансової звітності.

Принципи побудови і структура балансу (звіту про фінансовий стан) підприємства. Інформаційні джерела для складання балансу.

Призначення, структура і зміст звіту про фінансові результати (звіт про сукупний дохід). Джерела інформації для складання звіту про фінансові результати.

Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів (за прямим та непрямим методами). Інформаційні джерела для складання звіту.

Призначення, структура і зміст звіту про власний капітал. Інформаційні джерела та порядок складання звіту про власний капітал.

Призначення, структура і зміст приміток до річного фінансового звіту.

Призначення, структура і зміст фінансового звіту суб'єкту малого підприємництва.

6.2. Аналіз і аудит фінансової звітності

Сутність фінансового аналізу. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз валюти бухгалтерського балансу. Аналіз власного капіталу і зобов'язань підприємства.

Аналіз платоспроможності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз рентабельності підприємства. Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства.

Загальні принципи і процедури аудиту фінансової звітності підприємства. Аудит фінансового стану підприємства. Робочі та підсумкові документи аудитора в аудиті фінансової (бухгалтерської) звітності. Особливості аудиту річної фінансової звітності акціонерних товариств, суб'єктів малого бізнесу.

Аудит фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення.

Аудит окремих фінансових звітів та певних елементів, рахунків та статей фінансового звіту.

Завдання з надання звіту щодо узагальненої фінансової звітності.

Модуль 7. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК І ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

7.1. Класифікація, поведінка і функція витрат

Сутність, завдання та функції управлінського обліку. Класифікація витрат з метою оцінки запасів і визначення фінансового результату. Класифікація витрат з метою прийняття управлінських рішень і контролю виконання. Характер реагування витрат на зміни в обсязі діяльності підприємства. Поведінка змінних, постійних та змішаних витрат. Оцінка витрат та побудова їх функції. Методи визначення функції витрат, їх сутність та порівняльна характеристика.

7.2. Системи обліку і калькулювання за повними і неповними витратами

Сутність та зміст обліку виробничих витрат, об'єкти витрат і об'єкти калькулювання. Класифікація і характеристика вітчизняних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг. Сутність зарубіжних методів(систем) обліку і калькулювання за повними витратами: позамовного і попроцесного. Порівняльна характеристика вітчизняного нормативного методу обліку витрат і калькулювання та методу (системи) стандарт-кост.

Сутність і сфера застосування директ-косту. Особливості простого і розвинутого директ-косту. Аналітичні можливості директ-косту.

7.3. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності, прибутку та прийняття управлінських рішень

Методи та припущення аналізу «витрати—обсяг—прибуток». Визначення точки безбитковості. Розрахунок обсягу діяльності, необхідного для отримання бажаного прибутку. Визначення прибутку за певного обсягу діяльності. Аналітичні можливості показників запасу міцності та операційного важеля.

Використання аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку в процесі прийняття управлінських рішень. Аналіз типових варіантів управлінських рішень: виробляти чи купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності збиткового сегмента.

7.4. Бюджетування і внутрішньогосподарський контроль

Сутність і функції бюджетування. Види і форми бюджетів. Характеристика і порядок складання основних видів операційних бюджетів: бюджету продажу, бюджету виробництва, бюджету операційних витрат та бюджетного звіту про фінансові результати. Сутність, зміст та призначення фінансових бюджетів. Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів.

Сутність, призначення і порядок складання гнучких бюджетів. Аналіз відхилень з використанням гнучких бюджетів.

Організація обліку і контролю за центрами відповідальності.

Модуль 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

8.1. Планування та організація обліку на підприємстві

Планування обліку на підприємстві. Зміст та основні розділи плану, періодичність складання плану. Напрями організації обліку на підприємстві. Вибір форм і методів обліку; синтетичний та аналітичний облік; кадри працівників обліку; посадові інструкції; розподіл обов'язків між працівниками обліку; підвищення кваліфікації працівників обліку; робочі місця працівників обліку; нормативно-правове забезпечення обліку; інвентаризація майна та джерел його утворення; документообіг; забезпечення бланками первинного обліку; автоматизація обліку; визначення чисельності працівників обліку; стан архіву. Облікова політика підприємства, її сутність, зміст та порядок розроблення. Взаємозв'язок мікроекономічної та облікової політики підприємства.

8.2. Планування та організація контролю на підприємстві

Планування контрольно-ревізійної роботи. Види та форми контролю. Сутність внутрішньогосподарського контролю. Методичні прийоми контролю. Контрольно-ревізійні сектори (комісії, відділи). Внутрішній аудит.

Об'єкти та суб'єкти контролю. Взаємодія структурних підрозділів підприємства зі здійснення внутрішньогосподарського контролю. Паралелізм та дублювання функцій підрозділів підприємства зі здійснення внутрішнього-сподарського контролю. Узагальнення результатів внутрішньогосподарського контролю по підприємству.

Модуль 8. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ

Сутність і загальна характеристика аудиту та його види. Організаційні засади аудиторської діяльності та її регулювання. Професійна етика аудиторів та контроль якості аудиторських послуг. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінки. Умови домовленостей про здійснення аудиту. Оцінка системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту. Аудиторський ризик та суттєвість. Планування та етапи аудиту. Аудиторські докази та їх документування. Аудит окремих рахунків, господарських процесів та фінансової звітності.

Оцінка аудитором подальших подій та безперервності діяльності суб'єкта господарювання. повідомлення інформації найвищому управлінському персоналові. Аудиторський звіт та інші підсумкові документи. Аудит в системі державного фінансового контролю.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

1. Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни.
2. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
3. Особливості обліку статутного капіталу в акціонерних товариствах.
4. Характеристика методів обліку і калькулювання за повними витратами.
5. Аналіз стану розрахунків з бюджетом та інших обов'язкових платежів.
6. Аудит грошових коштів.
7. Підприємство придбало (збудувало) будівлю адміністративного корпусу:
  - вартість будівлі 2 000 000 грн;
  - очікуваний термін корисного використання — 50 років;
  - ліквідаційна вартість об'єкта дорівнює нулю.
 Необхідно визначити прямолінійним методом:
  - річну суму амортизації;
  - місячну суму амортизації (у цілих гривнях);
  - місячну норму амортизації у відсотках (чотири знаки після нуля);
  - скласти бухгалтерське проведення на місячну суму амортизації.
8. Визначити функцію витрат методом вищої—нижчої точки:

Період	Час роботи обладнання, машино-год	Витрати на обслуговування обладнання, грн
Січень	178	21 977
Лютий	173	20 870
Березень	185	21 477
Квітень	170	20 684
Травень	171	20 763
Червень	150	19 046

9. Дайте оцінку затрат матеріалів і розрахуйте вплив факторів на відхилення від плану.

Матеріал	Од. виміру	За планом		Фактично	
		норма затрат	сума, грн..	норма затрат	сума, грн..
А	М ³	4	320	3	270
Б	М ²	10	250	12	360
Разом	Х	Х	570	Х	630

10. Статутом аудиторської фірми «Віта» передбачено, що вкладений капітал під час її створення розподілено так: представники Німеччини — 20 %, представники Великобританії — 20 %, представники України (фізичні особи, що мають сертифікати на аудиторську діяльність) — 60 %. Прокоментуйте ситуацію, посилаючись на законодавчі акти, та надайте пропозиції для одержання права на аудиторську діяльність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ІСПИТІ

Приймальна комісія оцінює письмові відповіді абітурієнта (на кожне завдання окремо) за такими критеріями:

10 балів — абітурієнт дав правильну й вичерпну відповідь на поставлене запитання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ, навів приклади; правильно розв'язав задачу (ситуацію).

5 балів — абітурієнт загалом відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав задовільні знання літературних джерел. Припустився несуттєвої помилки у розв'язанні задачі (ситуації).

0 балів — абітурієнт дав неправильну або неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів. Не розв'язав задачу (ситуацію).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел абітурієнт на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

За підсумками вступного іспиту абітурієнт може набрати від 0 до 100 балів включно. Якщо вступник набрав менше 50 балів, то результат іспиту незадовільний.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц./ В.Я. Савченко, В.О. Зотов, С.А. Кириленко та ін. – К.: КНЕУ, 2004. -268с.
2. Аудит. (Основи державного, незалежного, професійного та внутрішнього аудиту). / За ред. проф. Немченко В.В., Редько О.Ю., Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540с.
3. Аудит: практикум / [О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький, І.Ю. Чумакова та ін.]. – К.КНЕУ, 2011. -364с.
4. *Беляєв О. О., Бебело А. С.* Політична економія: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2001 — 328 с.
5. *Голов С. Ф.* Управлінський облік: Підручник. — К.: Лібра, 2003. — 384 с.
6. *Добровський В. М. Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С.* Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 210 с.
7. Економічний аналіз: Навч. посіб. / Кол. авт. під кер. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. 2-ге вид. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
8. *Івахненко В. М.* Курс економічного аналізу: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 263 с.
9. *Кужельний М. В., Лінник В. Г.* Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К.: КНЕУ, 2001. — 334 с.
10. *Петрик О.А., Савченко В.Я., Свідерський Д.Є.* Організація та методика аудиту підприємницької діяльності: Навч. посіб. / За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2008. -472с.
11. Фінансовий облік: підручник: у 2ч.-ч.1/[Бондар М.І., Єфіменко В.І., Ловінсько Л.Г.]; за аг.ред. М.І.Бондаря та Л.Г. Ловінської.-К.:КНЕУ, 2012.-553(7)с.
12. Фінансовий облік [Текст] : підручник. Ч. 2 / [М. І. Бондар, В. І. Єфіменко, Л. Г. Ловінська та ін.] ; за заг. ред.: М. І. Бондаря, Л. Г. Ловінської ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2012. - 590 с.
13. Чернелевський Л.М., Беренда Н.І. Аудит: теорія і практика. Навч. посіб. – К.: Хай-Тек Прес, 2008. – 560с.